

7. KİTAP VE KIRTASIYE MAĞAZALARINDA ALINMASI GEREKEN ÖNLEMLER

Kitap ve kırtasiye mağazaları toplum tarafından sıklıkla kullanılan, ürün temasının olduğu buna karşılık iş yeri alanlarının küçük olması veya kalabalık ortamları nedeni ile COVID-19 yayılmasını önlemek için sosyal mesafeyi korumanın zor olabileceği alanlardır. Bu nedenle müşteri gereksinimleri mümkün olduğunca telefon ve internet üzerinden karşılanacak hale getirilmelidir. İş yerinin görünür bir yerine COVID-19 kapsamında alınması gereken önlemlerle ilgili afişler (el yıkama, maske kullanımı ve iş yeri içinde uyulması gereken kurallar) asılmalıdır.

7.1. İş Yerine Yönelik Önlemler

- » Maskesiz ve maskeyi uygun şekilde kullanmayan (burun ve ağız kapalı şekilde) kullanmayan müşteriler içeri alınmamalıdır.
- » Çalışan ve müşteri dâhil 4 metrekareye 1 kişi olacak şekilde içeriye müşteri alınmalıdır. Bu kurala göre iş yeri kapasite bilgisi kapıya asılmalıdır.
- » Sosyal mesafe kurallarına (en az 1 metre, 3-4 adım) uyulmalı, sıra beklenmesi gereken her yerde (iç ve dış alanlar dâhil) sosyal mesafe yer işaretleriyle belirlenmelidir.
- » Sıra bekleyen müşteriler iş yeri dışında sosyal mesafe kurallarına göre belirlenmiş işaretlerde beklemelidir.
- » İş yerlerine misafir alınmamalıdır.
- » İş yeri girişinde müşteriler tarafından kullanılmak üzere alkol bazlı el antiseptiği veya en az %70'lik alkol içeren kolonya bulundurulmalıdır. El antiseptiğinin doluluk durumu belirli aralıklarla kontrol edilmeli ve her zaman dolu olması sağlanmalıdır. Müşterilerin girişte bu ürünleri kullanmaları sağlanmalıdır.
- » Müşterilerin ürünlerle temasını mümkün olduğu kadar azaltacak önlemler alınmalıdır.
- » Müşterilerin inceleme amacı ile el temasının yoğun olduğu dayanıklı ürünlere belirli periyotlarla %70 alkol içeren dezenfektan spreyle püskürtülerek dezenfeksiyonu sağlanmalıdır.
- » Müşteri tarafından incelenip alınmayan raf ürünleri, mümkün olduğu kadar raftaki ürünlerin en altına veya arkasına yerleştirilmelidir.
- » Personeli korumak için tezgâhlar ve kasa görevlileri ile müşteri alanı arasına

geçici bir ayırıcı veya pencere yerleştirilmelidir.

- » Müşterilerden tercihen temassız olmak üzere nakit olmayan ödeme yapmaları istenmelidir.

7.2. Müşterilere Yönelik Önlemler

- » Müşterilerin iş yerinin girişinde görünür bir yere asılmış olan ve içeride uyulması beklenen kuralları açıklayan bilgilendirmeyi okuması sağlanmalıdır.
- » Müşteriler, diğer müşteriler ve çalışanlar ile aralarında sosyal mesafeyi sağlamaları hususunda uyarılmalıdırlar.
- » Müşterilerin maskeli olarak iş yerine girmesi sağlanmalıdır. Bu tip iş yerleri ve genel olarak toplum içinde kuralına uygun olarak bez maske takılması yeterlidir. Girişte maskesi olmayanlar için maske bulundurulmalıdır.
- » Müşteri iş yerine girdiğinde alkol bazlı el antiseptiği veya en az %70'lik alkol içeren kolonya ile ellerini ovalamalıdır.
- » Müşteriler, iş yeri içinde mecbur kalmadıkça yüzeylere dokunmamalıdır. Dokunulduğunda el antiseptiği kullanılmalıdır.
- » Müşterilerin iş yeri içinde mümkün olduğu kadar kısa süre kalması sağlanmalıdır.
- » Mümkün olduğunca müşteriler kitap reyonları ve rafları arasında sosyal mesafeyi ihlal edecek şekilde dolaşmamalı, kitapları karıştırmamalı, müşterinin istediği kitapları tezgâhtarlar ilgili bölümden alıp getirmelidir.

7.3. Personeli Korumaya Yönelik Önlemler

- » Çalışan personelin COVID-19'un bulaşma yolları ve korunma önlemleri hususunda bilgilenebilmesi sağlanmalıdır.
- » Ateş, öksürük, burun akıntısı, nefes darlığı gibi belirtileri olan personel olduğunda çalıştırılmamalıdır.
- » Personel çalışırken ateş, öksürük, burun akıntısı, nefes darlığı gibi belirtiler gelişirse, tıbbi maske takılı olarak sağlık kuruluşuna yönlendirilmelidir.
- » Çalışan personelin tümü kuralına uygun maske takmalı, maske nemlendikçe ya da kirlendikçe değiştirilmelidir. Yeni maske takılırken ve sonrasında el antiseptiği kullanılmalıdır.
- » Çalışan personelin el hijyenine dikkat etmesi sağlanmalıdır. El hijyenini

sağlamak için, eller en az 20 saniye boyunca su ve sabunla yıkanmalı, su ve sabunun olmadığı durumlarda alkol bazlı el antiseptiği kullanılmalıdır. Antiseptik içeren sabun kullanmaya gerek yoktur, normal sabun yeterlidir.

- » Çalışan personel dinlenme alanlarında en az 1 metrelik sosyal mesafeyi korumalı ve maske takmayı sürdürmelidir. Yemek yerken ya da su/çay/kahve içilirken, maske çıkarılacağı için bunun yapıldığı kapalı alanda aynı anda birden fazla kişinin olmaması sağlanmalıdır.

7.4. Ortam Temizliği, Dezenfeksiyonu ve Havalandırma

- » İş yerlerinde her gün düzenli olarak temizlik yapılmalıdır.
- » İş yerlerinin temizliğinde özellikle sık dokunulan yüzeylerin (kapı kolları, telefon ahizeleri, masa yüzeyleri gibi) temizliğine dikkat edilmelidir. Bu amaçla, su ve deterjanla temizlik sonrası dezenfeksiyon için 1/100 sulandırılmış (5 litre suya yarım küçük çay bardağı) çamaşır suyu (Sodyum hipoklorit Cas No: 7681-52-9) kullanılabilir. Klor bileşikleri yüzeylerde korozyon oluşturabilir. Dayanıklı yüzeyler için kullanılması önerilen bir dezenfektandır. Tuvalet dezenfeksiyonu için 1/10 sulandırılmış çamaşır suyu (Sodyum hipoklorit Cas No: 7681-52-9) kullanılmalıdır.
- » Klor bileşiklerinin uygun olmadığı yazar kasa, bilgisayar klavyeleri, telefon ve diğer cihaz yüzeyleri %70'lik alkolle silinerek dezenfeksiyon sağlanmalıdır.
- » Çalışma tezgâhları, ekipmanları ve aletleri düzenli olarak temizlenmeli, %70'lik alkol ile dezenfekte edilmelidir.
- » Müşteriler ödeme terminalini kullanır ve dokunurlarsa hemen arkasından %70'lik alkol ile temizlenmelidir.
- » Temizlik yapan personelin tıbbi maske ve eldiven kullanması sağlanmalıdır. Temizlik sonrasında personel maske ve eldivenlerini çıkarıp iş yerindeki çöpe atmalı, ellerini en az 20 saniye boyunca su ve sabunla yıkamalı, sabun ve suyun olmadığı durumlarda alkol bazlı el antiseptiği kullanmalıdır.
- » İş yerlerinin kapı ve pencereleri açılarak sık havalandırılması sağlanmalıdır.
- » Merkezi havalandırma sistemleri bulunan iş yerlerinin havalandırması temiz hava sirkülasyonunu sağlayacak şekilde düzenlenmeli, havalandırma sistemlerinin bakımı ve filtre değişimleri üretici firma önerileri doğrultusunda yapılmalıdır.
- » Varsa iş yeri lavabosu müşterilere kapalı olmalıdır. İş yeri lavabosu sık aralıklarla temizlenmelidir.